

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1. Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko kouluyhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itsesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärättyä oikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytyt, kuraattorit, kouluvalmentajat, KiVa-tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<ul style="list-style-type: none"> • Jokainen koulun henkilökunnan jäsen puuttuu matalalla kynnyksellä epäasialliseen kielenkäyttöön ja käytökseen. • Tietoisesti ylläpidetään positiivista small talk -henkeä ja arjen pieniä kohtaamisia. • Noudatetaan opetussuunnitelman mukaista tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelua (ympäristöoppi, terveystieto ja monialaisesti läpileikkaavana kaikissa oppiaineissa). • Koulu tiedottaa koteja erilaisista puuttumisen keinoista ja niiden käytäntöönpanosta mm. verso, kaketus, sovittelu. • Luodaan avoimen keskustelun ilmapiiriä: kysytään oppilailta kuulumisia ja annetaan tilaa ja aikaa kohtaamiselle. • Tehdään kaikessa kanssakäymisessä selväksi, että kiusaamiseen, rasismiin ja syrjintään on kaikissa muodoissaan nollatoleranssi. Opettajia ja muuta henkilökuntaa perehdytetään ja koulutetaan havaitsemaan kiusaamista ja rasismia.

2. Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä • Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa • Tiedonkulku henkilöstön välillä • Käytetään yhteneviä käsitteitä • Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen • Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> • Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen • Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. • Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<ul style="list-style-type: none"> • Pyritään varhaiseen puuttumiseen; havainnoinnin, keskustelujen, kohtaamisen ja kysymisen kulttuurin vahvistamisella. • Puututaan tilanteisiin matalalla kynnyksellä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Löydetään aikaa keskusteluun ja interventioon mahdollisimman pian. • Osapuolina keskustelussa voi henkilökunnan puolelta olla LO, tilanteen todistajia ja/tai nimettyjä käsittelijöitä (versot, sovittelijat, kakettajat). Kussakin tilanteessa käytetään harkintaa osallisien suhteen. Uusi henkilöstö informoidaan ja perhedytetään asiaan. • Aktivoidaan kiusaamistilanteissa matalamman kynnyksen kontaktia Ankkuri-toimintaan. Informoidaan/muistutetaan tästä henkilöstöä. • Pidetään koti tapahtumien tilanteen tasalla.

3. Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Jokaista osallista kuullaan tilanteen vaatimalla tavalla, yhdessä ja erikseen. • Käytetään Wilmassa olemassa olevia lomakkeita ja muita kaavakkeita dokumentointiin. • Asian selvittelyssä edetään sovittujen ja olemassa olevien puuttumisen portaiden mukaisesti ja tarvittaessa useampaan kertaan. • Henkilökuntaa opastetaan niin, että asian vireillepanija osaa viedä tilannetta asianmukaisesti eteenpäin. • Tilanteista tiedotetaan jokaisen osapuolen huoltajia. Tarvittaessa käytetään tulkkipalveluita.

4. Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnistetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Nostetaan jatkotoimenpiteet (esim. tilanteen myöhempi kartoitus ja seuranta) suurempaan arvoon. Jokaiselta osapuolelta varmistetaan myöhemmässä vaiheessa, että tilanne on parantunut tai selvitetty. Samoin koulun ulkopuolisten selvittelytahojen käyttöä tehostetaan. Myös seuranta kirjataan. • Jos tilanne ei ole parantunut, palataan puuttumisen portaisiin taaksepäin. • Asian selvittelyyn osallistunut henkilökunta vastaa seurannasta ja sen toimeenpanosta. • Seurannan pituus riippuu kustakin tilanteesta.